

वक्त्रिवर्ण 1) adj. feuerfarben. — 2) n. eine rothe Lotusblüthe **ÇABDĀ.** im ÇKDr.

वक्त्रिवल्लभ 1) m. Harz (ein Freund des Feuers) **TRIK.** 2, 6, 37. — 2) f. **आ** die Gattin des Feuergottes **PAÑĀR.** 3, 14, 30.

वक्त्रिशाला f. Feuergemach (s. अग्निशाला) **MĀR.** P. 78, 29.

वक्त्रिशिख 1) n. Safflor **AK.** 2, 9, 107. Saffran **H.** 643. — 2) f. **आ** a) Flamme **MAHOP.** in Ind. St. 2, 7. मदन° **SPR.** (II) 340. — b) Methonica superba Lam. **RATNAM.** 38. **RĪĀN.** im ÇKDr. **Grislea tomentosa** Rozb. **RĪĀN.** ebend. = फलिनी **DHAR.** ebend.

वक्त्रिशिखर m. Hahnenkamm, **Celosia cristata** **ÇABDĀ.** im ÇKDr.

वक्त्रिमुद्ग adj. rein wie Feuer: वस्त्रपुग **PAÑĀR.** 2, 4, 24. वक्त्रिमुद्गप्रुक 1, 7, 47. 8, 5. 11, 9. 28. 12, 19. 14, 60. 2, 4, 4.

वक्त्रिसंस्कार m. die Verbrennung eines Todten **KATHĀS.** 73, 407. — Vgl. अग्निसंस्कार.

वक्त्रिसख m. 1) der Freund des Feuers d. i. der Wind **ÇKDr.** — 2) Kümmel (das Feuer der Verdauung befördernd) **RĪĀN.** im ÇKDr.

वक्त्रिसात्तिकम् adv. so dass das Feuer Zeuge ist (war) **KATHĀS.** 39, 158. — Vgl. अग्निसात्तिक.

वक्त्रिशरीर f. die Herrin des Feuers, Bez. der Lakshmi **PAÑĀR.** 2, 8, 31.

वक्त्रुत्पात m. eine feurige Lufterrscheinung **H.** 126.

वक्त्र्य (von 1. वक्त्र्) 1) n. ein Vehikel **P.** 3, 1, 102. **VOP.** 26, 16. **H.** 739. **UśĀVAL.** zu **UśĀDIS.** 4, 111. Tragsessel (der auf die Schultern वक्त्र् des Saumthiers gelegt wird), Sänfte; Ruhebett überh.: सा भूमिमा हिराक्षि वक्त्र्यं आत्ता वृष्टिर्व **AV.** 4, 20, 3. रुक्मप्रस्तरणा 14, 2, 30. Dieselbe Bedeutung ist zulässig in folgender Stelle: गर्वां शतानामश्वायानामश्वाणां सायानां वक्त्र्यानां महानसानाम् (सप्तदश सप्तदश दक्षिणाः) hundred Rinder, Reisewagen, Rosse, Sättel, Palankine, Lastwagen **ĀÇV. ÇA.** 9, 9, 14. nach dem Comm. Rosse zum Reiten und zum Zug. — 2) f. **आ** die Gattin eines Muni **UśĀDIS.** im ÇKDr.

वक्त्र्यक 1) wohl n. **KĪR.** **ÇA.** 14, 3, 31 in demselben Zusammenhange gebraucht wie वक्त्र्य **ĀÇV. ÇA.** 9, 9, 14. vom Comm. durch वाक्त्र् erklärt. — 2) f. **आ** N. pr. eines Frauenzimmers **gaṇa** तिकादि zu **P.** 4, 1, 154.

वक्त्र्यशीवन् adj. (f. शीवरी) in einer Sänfte oder in einem Ruhebetto liegend **AV.** 4, 5, 3. तत्प° **RV.**

वक्त्र्यस्क m. N. pr. eines Mannes **gaṇa** विदादि zu **P.** 4, 1, 104.

वक्त्र्यशर्प adj. = वक्त्र्यशीवन्. नारीः **RV.** 7, 53, 8. = वाक्त्र्ने शयानाः **SĀ.**

1. वा indecl. **VS. PAÑR.** 2, 16. **gaṇa** चादि zu **P.** 1, 4, 57. 1) oder **NIR.** 1, 4. **AK.** 3, 4, 32 (20), 11. **H.** an. 7, 14. **Med.** avj. 74. **HALĀJ.** 5, 87. in Verbindung mit वा werden die betonten Formen der Pronomina gebraucht **P.** 8, 1, 24. **VOP.** 3, 143. स्तेनं राय तस्करं वा **RV.** 7, 53, 3. 104, 9. यदग्ने स्यामहं त्वं त्वं वा या स्या अहम् 8, 44, 23. **AV.** 2, 12, 6. 6, 7, 1. 12, 2, 4. श्री-कीन्यवान्वा **KĪR.** **ÇA.** 1, 9, 1. 2, 1, 11. न वा 4, 12, 2. 5, 4, 32. दशम्यां तु द्वादश्यां वा **M.** 2, 30, 35. तेन चाहं न शक्नो ऽस्मि संयोद्धुं तस्य वा बलैः **R.** 1, 22, 22. 2, 1, 32. **ÇĀK.** 143. कुर्यादन्यत्र वा कुर्यात् **M.** 2, 87. न हृष्यति ग्लायति वा **weder — noch** 98. 3, 11. अल्पो ऽप्येव महान्वापि 53. 243. 4, 38. 95. **MBu.** 3, 2929. धर्मार्थो यत्र न स्यातां शुश्रूषा वापि तद्विधा **M.** 2, 112. अश्रुदियात् — निस्त्रेचेद्वापि 220. एकदेशं तु वेदस्य वेदाङ्गान्यपि वा पुनः 141. **MBu.** 3, 2625. 2657. **SPR.** (II) 687. अल्पमपि वा बहु **M.** 10, 60.

VI. Theil,

राजनिर्वाजनैः — अथो वा रजतान्वितैः 3, 202. पत्तिणीं रात्रिं तदप्येकमह-
निशम् 4, 97. नलं वा (gehört zum folgenden Worte) भीमपुत्रिकाम् **MBu.**
3, 2659. यद्र सत्यं वासत्यम् 2778. वर्धनं वाय संमानः **SPR.** 2733. वेदा-
न्वेदै वा वेदं वापि **M.** 3, 2, 82. नाप्सु मूत्रं पुरीषं वा छीवनं वा समुत्स-
जेत् । अमेध्यलितमन्यदा लोहितं वा विषाणि वा ॥ 4, 56. 5, 32. 7, 187.
एकेन त्रिभिः पञ्चभिरेव वा 2, 43. 224. 3, 34. 267. **SPR.** 639. 4338. षट्त्रिंश-
दाब्धिकं तदर्धिकं (hier fehlt वा) पादिकं वा ग्रहणान्तिकमेव वा **M.** 3, 1.
श्रतामृताभ्याम् — मृतेन प्रमृतेन वा । सत्यान्ताभ्यामपि वा ॥ 4, 4. 51. न
नृपेदथ वा गपेन्न वादित्राणि वादयेत् 64. मयैर्मूत्रैः पुरीषैर्वा छीवनैः पू-
योपिणितैः 3, 123. 7, 70. नैनामीनेत चाभ्रतीम् । नुवतीं ब्रम्भाणां वा न चा-
सीनां यथासुखम् ॥ 4, 43. लौकिकं वैदिकं वापि तथाध्यात्मिकमेव च 2, 117.
10, 109. **R.** 1, 7, 10. वालो युवा वा वृद्धश्च **SPR.** 4027. न — नापि — वा **R.**
1, 33, 11. न — वा — न — न च — न — न च 1, 6, 8. न — न — नापि वा — न —
न च — न — न 10. **VIKR.** 51. प्रसीद् मा (so die ed. Bomb.; es ist die pro-
hibitive Partikel, nicht das Pronomen) वा यदा ते कार्यं तत्कुरु माचिरम्
MBu. 3, 7072. वा — वा entweder — oder; bei einer Disjunction zweier
Sätze wird das Verbum des ersten Satzes betont **VS. PAÑR.** 6, 20. **P.** 8,
1, 58. fg. उदा सिद्धमुपं वा पृषाधम् **RV.** 7, 16, 11. 104, 14. शक्नो वा विदा
वा 1, 31, 18. तस्यं वा त्वं मर्न इच्छा स वा त्वं 10, 10, 4. अर्क्ये वा तान्प्र-
ददातु सोम आ वा दधातु 7, 104, 9. चयते वै न स यदि वा न चयते ऽथ पुत्रम्
AIT. BR. 2, 7. 3, 30. beide Verba betont: श्रुकोति वानुं वा मूल्यते **ÇAT.**
BR. 5, 1, 5, 18. 21. — अल्पं वा बहु वा **M.** 2, 149. 208. 3, 26. **R.** 1, 6, 25.
नासीत्पुरे वा राष्ट्रे वा तस्कारः **weder — noch** 7, 14. **SPR.** 3034. किं वा
काव्यरसः स्वादुः किं वा स्वादीयसी मुधा 3808. किं वा दुर्जनचेष्टितं
न वा **HIT.** 73, 22. आत्मतुल्यं सुवर्णं वा दद्याद्वा विप्रतुष्टिक्त् **JĀĀN.** 3, 258.
तपसा वा युधा वापि **MBu.** 3, 6009. प्राणि वा यदि वाप्राणि **M.** 4, 117. लो-
भाद्वा भयाद्वापि **SPR.** 2689. अन्यो नरो वाप्यथ वापि नारो **MBu.** 3, 15603.
गो विप्रमज्जमग्निं वा प्राणयेदप्सु वा लिपेत् **M.** 3, 260. सभा वा न प्रवेष्टव्यं
वक्तव्यं वा समञ्जसम् 8, 13. त्यज वैनां गृहाणा वा **ÇĀK.** 122. पिपासया वा
भ्रियते पाचते वा पुरंदरम् **SPR.** 314. मूर्ध्नि वा सर्वलोकास्य विशीर्यति वने
ऽथ वा 708. भिद्यते येन वा न वा **M.** 7, 66. नहि स ज्ञायते वीरो नलो
जीवति वा न वा **ob — oder nicht** **MBu.** 3, 2769. 2821. **ÇĀK.** 62. 115. **SPR.**
1094. **RĪĀN-TAR.** 3, 402. पातालं यदि वा नीता वर्तते वा नभस्तले **R.** 4,
5, 5. मातरं वा स्वसारं वा मातुर्वी भगिनीं निजाम् **M.** 2, 50. गच्छ वा तिष्ठ
वा भद्रे यदापीच्छसि तत्कुरु **MBu.** 1, 5961. मृण्डो वा जलितो वा स्यादथ
वा स्याच्छिखान्तः **M.** 2, 219. व्यसने वाय कृच्छ्रे वा भये वा जीतितासके
R. 4, 6, 10. वा — यदि वा — अपि वा — वा **M.** 3, 242. वा — वा — वापि
SPR. 4024. वा — वा — वापि — वा **M.** 4, 7. वा — वा — वापि — अपि वा
6, 17. वापि — अथ वा — वापि 8, 274. — उत वा, उता वा घ; या अयो
दिव्या उत वा स्रवन्ति खनित्रिमा उत वा स्वयंजाः **RV.** 7, 49, 2. 82, 8. पा-
हि रीर्यत उत वा जिघांसतः 1, 36, 15. 3, 4, 6. **AV.** 4, 8, 5. 5, 1, 7. विजिमा-
तुरुत वा घा स्यालात् **RV.** 1, 109, 2. इह वा — उत वा प्रेत्य **MBu.** 1, 6185.
वाक्, कस्य वाक्ते कस्य वा श्रो भवितेति **TBA.** 1, 6, 4. **TS.** 1, 6, 1. उ
वा, यथु वा कामयेत **ÇAT. BR.** 3, 8, 1, 16. überzählig: यत्तस्य वा निशितिं
वेदितेति वा **RV.** 6, 13, 11. — 2) oder so v. a. entweder oder auch nicht,
beliebig, facultativ **TRIK.** 3, 4, 6. **Med.** प्रतिष्ठेति ब्रूयाद्वा **KĪR.** **ÇA.** 2, 2, 22.
1, 9. 21. 7, 6. 3, 2, 13. 4, 27. 7, 9. 8, 7. ज्ञातदत्तस्य वा कुर्षुः **M.** 5, 70. **RV.**
PAÑR. 1, 5. 2, 1. 4, 11. 6, 2. 7. 8. 13, 8. 15. **AV. PAÑR.** 4, 27. **ÇĀNT.** 1, 9. 12.

33*